

έργου ως τραγωδίας της όρασης, που η μελέτη αυτή μέσω της ερμηνευτικής πράξης προσπάθησε να αναδείξει<sup>1</sup>.

## S U M M A R Y

### «The drama of vision» in Sophocles' *Ajax*

Vision as a specific means of perceiving the world comes under the scrutiny of Sophocles who returns over and over again to the shifting and distorting qualities of visionary perception (cfr. *O.T.*, *O.C.*). Lack of security and uncertainty in and about vision form an essential dynamic of the texts of tragedy.

This paper directs attention to the pattern of sight and seeing in Sophocles' *Ajax*, a drama which offers a particularly valuable insight into this topic. For not only does the poet use a considerable number of terms denoting vision but he also draws further attention to the role of vision itself in the process of the communication on-stage. In this way visionary perception becomes a thematic consideration of the play that makes *Ajax* a «drama of vision».

Helen Gasti

1. Η άποψη πως η κατακλείδα του έργου είναι κοινότοπη δεν με βρίσκει σύμφωνη. Αν και οι σκέψεις που διατυπώνονται είναι "κοινοί τόποι", το γεγονός ότι ολοκληρώνουν σε δραματικό και δραματουργικό επίπεδο το έργο, προσδίδει ένα ιδιαίτερο βάθος στην κατακλείδα αυτή. Ο Seale, ό.π., σσ. 173-74 σχολιάζει τους στίχους αυτούς ως εξής: «The Chorus's final comment speaks of the unexpectedness of this final visual revelation (εννοεί το εντυπωσιακό θέαμα της πομπής για την ταφή του Αίαντα). After the degradation, the hero is restored to his true status». Το σχόλιο αυτό επιβεβαιώνει την άποψή μας για την ιδιαίτερη σημασία της κατακλείδας. Για τους καταληκτικούς στίχους του έργου βλ. Kamerbeek, ό.π., σ. 261 ad 1419 και Stanford, ό.π., σ. 235 ad 1418-20. Με την ίδια έμφαση στο λεξιλόγιο της όρασης τελειώνει και η κατ' εξοχήν τραγωδία της όρασης, ο Οιδίπους Τύραννος (στ. 1524-30: λεύσσειτ' - ἴδῃ - ἐπέβλεπεν - ἐπισκοποῦντα | επίσης στο στίχο 1528 οι κώδικες παραδίδουν τη γραφή ἰδεῖν αντί της γραφής ἔδει που υιοθετούν οι Lloyd-Jones & Wilson). Το γεγονός ότι η έμφαση στο λεξιλόγιο της όρασης ολοκληρώνει το βασικό θέμα (όραση-γνώση) του έργου, ίσως πρέπει να οδηγήσει τους μελετητές σε μια αναθεώρηση της άποψης ότι οι στίχοι της κατακλείδας στον Οιδίποδα Τύραννο είναι παρέμβλητοι. Για το θέμα της μη γνησιότητας του τέλους βλ. R.R. Dawe, Σοφοκλέους Οιδίπους Τύραννος, μτφρ. Γ.Α. Χριστοδούλου, εκδ. ΚΑΡΔΑΜΙΤΣΑ, Αθήνα 1991, σ. 346 ad 1524-30.